

החברותא

בס"ד ערש"ק פ' ויקהל כ' אדר-א' תשע"ד

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 475

פנינים יקרים

ויקהל וגו' (ל"ה, א) אמרו רבותינו בעלי ההגדה, מתחלת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה ויקהל אלא זאת בלבד. אמר הקב"ה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפנייהם ברכים הלכות שבת כדי שילמדו ממך דורות להקהיל קהלות בכל שבת ושבת.

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל (ל"ה, א) אומר רש"י למחרת יום הכפורים כשירד מן ההר, בנוהג שבועלם ביום הכפורים הכל דומים למלאכי השרת אין שם לא קנאה לא שנאה ולא תחרות אבל יש כאן מחילה סליחה והרחבת הדעת וכו' ואילו למחרת יום הכפורים יורדים ממרומי ההר אל השיגרה גם השלום וריתו פג, לכן תורה צוה לנו משה להקהל ולעמוד בנפשנו לשמור על אחדותנו להיות באהבה וריעות גם ממחרת יום הכפורים להמשיך את תוקף קדושת היום לכל ימות השנה מיום כפורים זה עד יום הכפורים הבא עלינו לטובה, (עוללות אפרים)

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל (ל"ה, א) עצם ההוראה על עשית המשכן בהקמת מרכזו שכל לבות בני ישראל פונים אליו בזה גופא הקהיל משה את כל עדת בני ישראל ובוה ליכדם ואיחדם לחמיכה אחת, שכן כך אמרו חז"ל (ובחס קיב) עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ומשהוקם המשכן נאסרו הבמות, דהיינו דשוב לא היה יכול כל אחד ואחד לבנות במה לעצמו אלא כל ישראל כאיש אחד בלב אחד חרד לקראת השכינה שבמשכן משכן העדות שהוא עדות לישראל שכשם שה' אחד ושמו אחד כך עמו ישראל גוי אחד בארץ.

ששת ימים תעשה מלאכה (ל"ה, ב) כתוב אחד אומר ששת ימים תעשה מלאכה, וכתוב אחד אומר (לעיל כ', ט') ששת ימים תעבוד? בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית על ידי אחרים וכשאין עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית על ידי עצמן.

לא תבערו אש (ל"ה, ג) אזהרה שלא יבערו האדם שהכעס מדליק המרה שחורה שבאדם. **קחו מאתכם (ל"ה, ה)** כי יש לך אדם שאינו נותן כלום עד שרואה אחרים נותנים ומתקנא בהם. א"כ הוא נותן להשוות עצמו להם וזה אינו מאתכם, כי הוא עצמו אינו סיבה אל הנתינה אלא אחרים סיבה לו, לכן אמר קחו מאתכם שכל אחד יודרו למצוה מעצמו.

גדיב לבו (ל"ה, ה) הכל הולך אחר הלב לפיכך הכליל רבי אלעזר בן ערך כל המדות בלב טוב. (עיין מסכת אבות פ"ב).

כל מרים תרומת כסף ונחשת הביאו את תרומת ה' (ל"ה, כ"ד) אין הלשון מדויק. אפ"ל דה"ק כל מרים כלומר כל מי שהיה נהוג ומורגל אצלו להרים עד כה תרומת כסף ונחשת לצדקה המה הביאו את תרומת ה' ביתר שאת וביתר עוז.

וכל אשה חכמת לב בידיה טוו (ל"ה, כ"ה) וקשה מדוע פתח בלשון יחיד וכל אשה חכמת לב בידיה ומסיים בלשון רבים טוו היה צריך לומר טווה או טוטה, מלמדנו שמיד כשהיו הנשים לוקחות התכלת לטוות היה סיוע אלקי שהיה נטוה מאליהם והם מוצאים טווי. ובוה מדויק הלשון טוו שכח אחר היה טוה עמהם. (ש"ך עה"ת) **וְהַנְּשִׂאִם הביאו (ל"ה, כ"ז)** עפרש"י שהנשיאים לא הזדרזו בתרומת המשכן, ולפי שנתעצלו מתחלה נתחסרה אות משמם, ללמדנו שכל שאפשר לו עליו להיות מן הקודמים במצוה שיזדרזו בהם דהלא הנשיאים נכתב שם בחסרון...

וימלא אותו רוח אלקים בחכמה בתבונה וגו' (ל"ה, ל"א) מסירות נפש צריך להיות שלא בחקירה והתחכמות יתירה כי החקירה תעקב ברצון הפנימי מלמסור נפשו על קדוש השי"ת. ויהודה מסר עצמו בים במסירות נפש כמו דאיתא בתוספתא דסוטה, וחור מסר נפשו בעגל, לכן אמר שבעבור זה שלא חקרו ולא נתחכמו יותר מדאי לכן וימלא אותו בחכמה וברדעת.

(משך חכמה)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

475
I

האשק שיחת הרא"ש ז"ל אצל אבן עזר פריש אקל קל"ח

אינו מניח את נשקו מידי פן ודאי ימות והוא משיב מלחמה ואף אם מת, את נקמתו נקם ג"ם לי גם לך לא יהיה "תמות נפשי עם פלישתים". גדולי עם ישראל "דוד המלך" וכו' לא צוינו ב"דפי גמרא" שלהם, אלא ב"אנכי תולעת ולא איש" שאמר על עצמו מלך ישראל, "חרפת אדם ובזוי עם" ובשיא מדרגתו אמר "אין מתום בבשרי מפני זעמך אין שלום בעצמי מפני חטאתי" בכל מדה רעה שתבוא לידי אעשנה, זאת היתה גדולתו ומפני מה איני גונב מפני מה איני מוציא תאוותי אל הפועל כי אתה, רבש"ע, מונע ממני ע"י הסיבה, דוד מלך ישראל לא התבייש במעשה בת שבע, הוא הודה וזה גם ה"נצח" שלו לעולמים, "דוד מלך ישראל חי וקיים". "משה רבינו" לא קם עוד בישראל כמשה נביא ומביט את תמונתו, והתורה לא מתביישת לתאר התפרצותו על עם ישראל "שמעו נא המורים" הם "הגדולים" ידעו שיש בהם כמו אצל כל אחד ואחד - מדה רעה ולא בוש, זאת היתה גדלותם.

אין רשע שאינו יכול להיחפץ לצדיק ולהיפך הצדיק בנשימה אחת יכול להיחפץ לרשע אך היהודי האמיתי אינו אומר "לעזאזל כל החיים" הוא אומר "אין יאוש לעולם" וזאת הגדלות. משיח זה לא מלל שפתיים, קודמת לו מלחמת גוג ומגוג, אין חשכות בעולם שיכולה להדמות לחשכות הנוראה והאיומה של מלחמת גוג ומגוג, המלחמה שתקדים לביאת המשיח, כל מי שלבו דואב אומר "משיח" "משיח", משיח אין זה ענין קל של מה בכך, אנו רואים כמה דם ישראל נשפך, שש מליון יהודים, כדי שנקבל את ארץ ישראל, ואוי לנו איך שנראית ארץ ישראל, כשקמה הציונות

יש מדה רעה של "קנאה", העינים יוצאות לראות מעיל יפה לבוש בו, העשיר שביתו מלא מכל טוב יוצאות עיניו, למעיל שעני מלובש בו, וכשמתקרב לראות את המעיל הנפלא נוכח הוא לדעת למה יצא עיניו, למעיל קרוע ומרופט שלא היה זוכה להעפת עין שלו, ובכל זאת נפשו יוצאת, כל כך למה? הרבש"ע רוצה שיקנאו לו, לתהלתו והדרו, אך איפה הוא שנקנא לו, ע"כ הוא יצר מעיל והכניס קנאה, הכל כדי שנקנא אליו, והוא גם רוצה ללמדני שאני "אין", לכן נותן בי את אש הקנאה לא למעיל יפה שאין לי, אלא למעיל קרוע שאני מתבייש בו, ללמדני שאין זה קנאה למעיל כי אם "קנאת ה' צבאות". וכשאני זוכה ומתגבר - ע"י סבה, ועוצר את קנאתי, זה נותן לי את הרגש של שורש הקנאה לקדוש ב"ה שהוא טמיר ונעלם מעיני כל, שאין לנו שום השגה בו, והתורה והתפלה אצל האדם ההוא, הם כמים העוברים בצנור, שאין לצנור כל חלק בהם, הוא מופשט כולו, וכך גם תורתו ותפלתו לא שלו הם, הם רק עוברים דרכו.

זה תכלית הבריאיה, שבכל מעשה שאנו עושים, נכיר שלא אנו עושים, נתן לנו לשון שאפשר לדבר בו לשון הרע, נתן לנו לעומת זה שפתיים ושיניים לשמור על הלשון, הכניס בנו אש של קנאה, נתן לנו גם בוש שתהיה סיבה לעצור את הקנאה, וכשנופלים - אין אדם שלא נופל פעם - קמים, יש לנו ללמוד מדוד המלך אף הוא נפל וקם. "שבע יפול צדיק וקם" ג"ם שם - במעמקי הנפילות הקשות ביותר - ידך תנחני" אתה הקב"ה מלפתי בידך, אבל אם נשברים נשארים ריקים, החייל שבשדה הקרב אפילו כשקולעים בו עשרה קליעים והוא בחזקת מוות

ולא נדבר לשון הרע נוכל לסבול ולקבל האור, ואז יהיה "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו והיתה לה' המלוכה והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ובהתאספנו יחד בחנוכה זמן תיקון פגם הנפש, - התיקון לפגם נפש הוא ע"י צדקה, לא רק לתת כסף לצדקה אלא החיד שנושנים זה לזה, בצרת רעהו מושיעו, אמנם זה קשה, אך הקושי הוא במכוון מאת ה' שנדע את קושינו ושה' נותן לנו לתת לשני, ודרכי זה רק עובר.

זה זמן חנוכה, שמצאו פך שמן שלא היה בו להדליק אלא יום אחד, ונעשה נס ומהשמן הזה דלק שמונה ימים למה לא עשה הקב"ה נס שנמצא שמן בשביל שמונה ימים, אלא להראות לנו את ברכתו, שלא נשבור את הראש בדאגות לפרנסה "כלכלוהו העורבים ולא מת לשחת" נאמר על אליהו הנביא, כך גם אנו, הקב"ה יתן ברכתו עלינו בבני חיי ומזוני פרנסה ונחת ואחדות... וכך יהיה עינינו רחבה בחברינו וח"ו להיפך, ע"י נזכה לאור הגדול של "ועלו מושיעים" שאז נדע שה' הוא היחיד וכל הנדחים יתקבצו לשמוע קול שופרו של משיח, ויבנה בית שלישי שהוא מאש תפילותינו, ונשלמה פרים שפתינו כעולה וכקרבן וכל תפילה ומעשה טוב בונה אבן אחת בשמים, וע"י שאנו עושים הרבה מעשים טובים ותפילות שהם בחינת אש, ואהבה שהיא בחי' אש, מזה האש יבנה בית שלישי - ואריכות הגלות אלפי שנים בין בית שני לשלישי כדי שכלולנו יהיה חלק בו, ונזכה לישוב איש תחת גפנו ותחת תאנתו ויבנה בית שלישי במהרה בימינו אמן.

דימו יהודים בנפשם הנה הוא המשיח שבא, והנה הוא לא בא הם ירדו מכסאם, וגם הבא אחריהם אינו משיח. אבל אם נתאחד יחד, לא נשרוף אחד את השני בלשון הרע ובקנאה, אלא איש את רעהו יעזורו בין אחים ואחיות תשרור אהבה ואחוה שלום ורעות, אז יגמרו כל הצרות והחשכויות שעם ישראל למד לסבול לשמש תחליף לחשכות של מלחמת גוג ומגוג, וכמו בחושך מצרים, החשך היה רק למצריים ולישראל היה אור במושבותם, כך גם מלחמת גוג ומגוג תהיה כדי שכל הרשעה כולה כעשן תכלה ולנו יזרח אורו של משיח.

יש משיח כללי ויש משיח פרטי, ישנם צדיקים שחיים בעולם, וחיים עם ה"אור של משיח", האור שהם עצמם עבדו ע"י עבודתם וסבלם, דוד המלך ע"ה שא"א לתאר את סבלו ואנו רואים במה שהתחזק "כי מרה נפש דוד מאד" וייתחזק דוד בה' אלוהיו" (שמואל א' פרק ל') לא פחות ולא יותר אלא שיש אלקים בעולם, ואין יותר גדול שיש אמא בעולם, כך חיו הצדיקים עם בוראם הם ידעו את עצמם וכל אור שעבר דרכם הם חיו ההוש' שזה אורם.

וכשיהיה כך - כשלא נרצה לבלוע אחד את השני, לא נדבר לשון הרע הגם שמאד מאד קשה, נקבל את כל מה שאנו עוברים באהבה שכל צער וצער שאדם עובר בעולמו - זה לא לחנם, הקב"ה מעוררו שזיכור תמיד שהכח בא מאת ד' ולא מאת האדם, אם כך נחיה אז נחסוך מאתנו את החשכות האיומה שקודמת לאור של משיח, כמו שברא הקב"ה את העולם בתחילה תוהו ובוהו אח"כ ויאמר אלקים יהי אור, אבל כאמור רק באחדות שלנו, שנשתוק

המשך פציצים יקרים

ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה ותבונה דְּהִמָּה וגו' (ל"א, א') כל מי שנתעסק במלאכת המשכן נתן בו הקב"ה חכמה בינה ודעת, ואפילו בני אדם שהם ריקים מחכמה ומתבונה והמה כבהמה, בכל זאת כשהתנדב לעשות במלאכת המשכן זכה שניתנה בו חכמה ותבונה (ועיין שמו"ר מ"ג, ג. יפה תואר)

חכמה ותבונה בהמה (ל"א, א') לכן לא הזכיר 'בהם' לפי שאי אפשר לבשר ודם להשיג תכלית החכמה ונמשל כבהמות נדמו נבער כל אדם מדעת כענין שכתוב איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת.

(רבנו בחי)

ויאמרו אל משה מרבים העם להביא מידי העבודה למלאכה וגו' (ל"א, ה') אמרו רז"ל משכן שהתנדבו בכל לב לא שלטה בו יד צר ואויב, ומקדש אע"פ שנאמר בו וילכו לאהליהם שמחים וטובי לב, לא היתה שמחה שלימה שלא התנדבו בכל לב ולכן שלטה בו יד צר דכתיב ידו פרש צר על כל מחמדיה.

(רבנו בחי)

ובין כתב מרן הבית יוסף בנפשו "מגיד משרים" שתרומת המשכן הכל בנידוב הלב כמו שנאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כ"ה, ב') ולא אשר ידאבנו לבו, נדבה שנתנה שלא בלב שלם לא נתקבלה...

ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו את תרומת ה' (ל"ה, כ"א) לכאורה נראה שיש כפלות בפסוק זה 'ויבאו' 'הביאו', 'נשאו לבו' 'נדבה רוחו' וכו'. אפשר לומר בדרך מליצה שהפסוק מכוון לשני סוגי תרומות אלו העשירים אשר נשאו לבם להביא את התרומות הגדושות הם הגיעו למקום האיסוף וחיכו שיבאו אליהם המתעסקים ויכבדם, אבל העניים אשר נדבה רוחם להביא לא חיכו לפרסום ולפומביות אלא הביאו את תרומתם לה' ללא עיכוב, ללמדנו כי חביבה לפני הקב"ה מתת העני הנתונה ברוח נמוכה ובהצנע...

וכסף פקודי העדה... ויהי מאת ככר כסף וגו' ונחשת התנופה שבעים ככר וגו' (ל"ה, כ"ה) מקשים העולם מפני מה נאמר בתורה פירוש על הכסף והנחשת ואילו על הזהב אין פירוש הלא הזהב חשוב יותר. התשובה בדרך מליצה כך הוא דרכו של עולם הנותנים ברוח נדיבה וביד רחבה אינם דורשים פירוש ואינם מרבים בשאלות ודיקא אלה שניתנים מועטת הם מצעקים ומצווחים הבו חשבון בקורת תהא וכו'...

(תולדות יצחק להרב יצחק קארן)

ואת האלף וגו' עשה וויים לעמודים (ל"ה, כ"ה) עיקר שורש ישראל הוא שש מאות אלף נפש שיש להם מקום באותיות התורה והיתה להם אחיזה גם במשכן, אמנם יתר בני ישראל שמחוץ למספר זה להם לא היה קשר אמיתי לתורה ולשורשי ישראל. משה רבינו לא ידע בתחילה כיצד לצרפם אל הקדושה עד שמצא להם עצה שיתחברו אל הצדיקים שהם עמודי העולם ויתמכו בתלמידי חכמים ועל ידי כך יהיו בבחינת וויים לעמודים שיוכלו גם הם להשתייך אל הקדוש.

שהשמחה במעונם

הר"ר שמואל קלירס ומשפ' להולדת הנין

הר"ר צבי פרל ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר אברהם פרל ומשפ' להולדת הבן

הר"ר אברהם קיי ומשפ' להולדת הבן

הר"ר משה שמואל בנימין האפמאן ומשפ' לנישואי הנכדה

הר"ר יהודה אליהו האפמאן ומשפ' לנישואי הבת

הר"ר שמעון ספרין ומשפ' לנישואי הבת

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדי 3
02 - 5829688 ☎
פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050